V g
5307

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0001-6

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0002-1

Gk.K. 194. (14)

Vg 5307

PARENTATIO

IN HONOREM MAGNI ILLIVS VIRI. D. D. MARTINI LVTHERI PVRIORIS DOctrinæ restauratoris

AMPLISSIMIS ET PRVDENTISSIMIS VIRIS, DOMINIS CONSVlibus Reipub. VVeissenburgensis, Dominis ac Mæcenatibus suis

Nec non

REVERENDIS ET DOCTISSIMIS VIRIS ECCLESIAE EIVSdem Ministris vigilantissimis, Scholæq; Rectori fidelissimo, Dominis itidem & Præceptoribus suis multùm colendis &c: dedicata & scripta, recitata etiam publicè in Inclytâ VVitebergensium Academiâ, die Matthiæ, qui est octavus à Concordia.

à

M. IOHANNE MAIERO VVeissenburgensi Norico.

BIBLIOTHECA PONICKAVIANA

VVITEBERGAE
Ex Officina Cratoniana. Anno 1596.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HALLE (SAALE)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0003-7

M. XIV.

Epigramma

AD DOCTISSIMVM ET Ornatißimum juvenem, Dn. M. Iohannem Majerum VVeissenburgensem, amicum ac Contubernalem suum integerrimum

LEONHARDI VVINTERI HAIDEC. PAL.

TVne Magister humo facili cervice LVTHERVM
Olim suppressum concelebrare cupis?
Fata canens virtute Virum, tumuloq; sepultum
Offers ceu vivum qui regat ossa, pedes.
Dum prima cantas HEROEM voce fidelem
Apoc. 14. Quo de sacratum tanta volumen habet:
Per mare, per terras medias quod deinde volando
AEterni spargat mystica sacra DEI.
Interitumq; canat Monstro Babylonis ab alto
Quæ Venere & Baccho tota sepulta jacet.
Dum quoq; constantes canis illius inde συνέργυς
Quassantes penitus tecta domus stygiæ:
Te monstras illam meretricem horrere Romanam
Paulatimq; minas interitus canere.
Perge precor gratam facies rem perge SVPREMO
Christicolisq; piis instar odoris eris.
Sic te λαϊκόν ὅσος multùm cumulabit honore
Vnde tua in Patria ritè renidet honos.
Quid ni, LVTHERVM, redamet te carmine græco
Magnum qui cantas illius è Cathedra.
Quidve solum Patrium te non decoraret honore
Quod cum LVTHERO dogmata sacra docet?
Condecorat decorabit, amat deamabit Amande
Dum repetes vitæ stamina longa Vale.

BIBLIOTHECA PONICKAVIANA

ΜΕΤΡΟΝ

Περὶ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΛΟΥΘΗΡΟΥ αἰδοίου τε, καὶ λογιωτάτου ἥρωος ἡρωικόν.

ΘΕΣΠΙΟΣ ὡς ἐῤῥηθὲν Καλλιστοι ἀληθὲς ἀοιδοῦ Exordiū.
ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ θάνατον πάντεσσιν ὁμοίιον· οὕτω
μὴ ψευδῶς ἀείδει ἔπος καλὸν, ὅντινα μοῖραι
αὖ τε τανηλεγέος μὲν ἔλον θανάτου ὀλοαί τε·
Οὔποτε, ἐσθλὶς ἐὴ ἥρως, ἥρωα σαώσαι
οἶκον μηδ᾽ ἴδιον μὲν ἐλεύθειν, μήποθ᾽ ἑαυτοῦ
Νόστιμον εἴδεσθαι ἐς πατρίδα ἦμαρ ἔπραξε.
οἵους τῶν ἐθνῶν μὲν ἀρίστοι καίπερ ἀρίστους
ἤθελον ἐς γαῖαν τὴν πατρίδα τῶν ἡρώων
καλλίστους ἀνάγεσθαι, ὅμους ἀρχιχριστιανῶν τε·
ἀλλά τε καὶ πάντεσσι κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
Ἐλπίδος εἶτα πολὺ ψευσθέν τε πόνοιο ποθοῦσι.
ὡς γὰρ (ἐπεὶ φάτο) οὐδὲ θεοὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται
ἀθάνατοι θάνατον, μὴ γὰρ βούλονται, ἀλάλκειν.
οὕτω ΛΟΥΘΗΡΟΝ μηδ᾽ ἀνθρώποισι δίδοιτο
αἰδοῖον δῖον τε ὄρος κατὰ λευκὸν ἄγεσθαι.
Εἴπερ Ζεὺς τούτου μένει τε διακελδὸν ἔργον
Κάρτει τε σθένεϊ τε ὀλύμπου ὀλύμπιος ὀρθῶς
μείζονα ἡμετέροις διδαχῇ κλυτὰ δῶρα πιφαύσκῃ
Νῦν γὰρ ἔρεσθαι ἔπος θέλομαι, σὺ δ᾽ ἀληθὲς ἐνίσπε
Ποῦ θάνατος δ᾽ ὡς ἀθάνατος συνέμεινε Ἀχιλλεὸς;
εἶπε πολύτλας ἀνὴρ ποῦ ἐστὶν δῖος ὀδυσσεύς;
Τηλέμαχος δ᾽ ὅπου ἦ πεπνύμενος; Ἀτρείδης τε;
μήποτε καὶ ἔθανε ζῆσαι ἐθέλων Ἀγαμέμνων;
Κλῦθί μευ, ἄνθρωπος ποῦ. πρῶτος, δεύτερος ἦχι;
ἢ γεραροῦ μηθουσάλοιο τὰ ὄστεα; κείνων

οὐδεὶς τὸν θάνατον, καὶ κῆρα ἔφευξε μελαίνην.
Τῷ μὴν, θαῦμα ἐὴ ΛΟΥΘΗΡΟΝ ἄπαρ τεθνάναι.
Ἀλλὰ γεννηθῆναι τοῦτον δ' ἄνερ' ἔξοχον ἄλλων
λείπεται, ὅτι ἴδομεν μόνον οὐ θαμβῆσαι αὐτὸν
ΛΟΥΘΗΡΟΝ πλείστους ἀλλὰ χριστοῖο τε ναὸν
Ποιῆσαι ταχέως καλὸν ζύμην περίμαξας
Φαύλην μνηστήρων: καὶ μὴ ἀρετῶν διδαχῆς τι
ἐνδέχεται ἔμεναι ἀμνήμονες ὥστε μαθηταί:
Ἀλλὰ μάλ', ὦ θαλεροὶ νεοὶ ἠὲ γέροντες ἀείδειν
Τοιούτου ἀρετὰς, θύμον, κραδίην γε τὸ θεῖον
Distributio Εργον ἐποίχεσθαι. Τῷ καὶ τὰ μέγιστα τὰ ἔργα
προτάσε- λεξόμεθα, προστ ταξόμενοι ἔπος αὐτοῦ ἀληθές.
ως. ῥώμη ἢ σέοθεν ζῶς τὴν βασιλείαν ἔγωγε
I. Στέμματε βλαψάμενος, θνηθάς θάνατος καὶ ἐστοῦμαι
II. Οὕτω καὶ θάνατος μεν ἀθάνατος γε μένειται.
Ευσεβέες πολλὸν, πολὺ φαίδιμοι ἄνδρες ἄριστοι
Ω νεόι εἵνεκ' ἐμοῖο μένειν νῦν λίσσομ' ἔγωγε,
μύθων μειλίχιοι ὦ ἄνδρες κέκλυτε τοίων
ἐξεργασία Λουθῆρον τιμήσοντες δ' ἥρωος ἄεθλα.
1. *partis.* Ἡ στορίκοισι Νέοι ἀλλήλοις ἀξιοπίστοις
Πείθομεν ἑξείης ἀφ' ἑνὸς μύθοιο γραφοῦσι
καὶ στόματος καθαροῖο καλῶς δὲ λαλοῦσιν ἀληθῶς
Vaticinium Ὅτι ἐπεὶ Οὕσσος δ' ΙΟΑΝΝΗΣ ἤθετο μάρτυρ
Ioh: Huss. Πρὶν δὲ πειεζόμενος μάλ' ἀφ' ἐχθροῖς τοῖς μεγάλοισι
de Luthero. Εν δεσμοῖς πυρός δ' αὐτὸν μὴν τάχα δῖος ὀδεύων
Θέσφατ' ἐλευσομένῳ περὶ ΛΟΥΘΗΡῼ μυθήσῃ.
Ὄψα με μὴ καλῶς τὸν χῆν' ὀπτᾶτε σιπευτὸν:
Ἀλλ' ἑκατὸν δὲ ἐτῶν τυφλοὶ τάχα πληρωθέντων
Ἄνδρες ὑπέρθυμοι γαῖαν μετελεύσεται εὐρὺν
Κύκνος ἀεροπότης, ὃ ἔγκατα καλὰ δινήσει
Ὅπλων ἀνθρώπων μηδεὶς, ἓν μηδὲ σθενός τι.
Ω πότε ΟΥΣΣΟΥ ἐπεὶ νεκρὸς ἐκάη τε νεκροῖο

Τῷ

Τῷ τύμβῳ ἀνδρὸς ποτὶ γαίᾳ δοθεῖσα βαθύστῳ.
Αὐτὰρ καὶ μυθησομένου τοῦ θεσβάτου ἦμαρ
ἠέλιον πολλοῖς μεγάλων δίδοταί γε ὁρᾶσθαι.
Πόῤῥωθεν νήφων ἐπεὸν βιότευσε μοναστὴς
Θέσφαθ' ὅταν ΛΟΥΘΗΡΟΣ ἐν ἡμετέροισι γενήθη,
μυθῆται μάρτυρ περὶ κείνου ΣΑΤΑΝΟΡΩΛΑ
καλὸς ἐλευσομένου θάνατον μὴ κὴρ ΡΩΜΑΙΟΙΣ
Τευξομένου ἀλλ' οὐχὶ καλῶς ῥωμαῖον ἔπαυσε;
αὐτὰρ δ' οὐχὶ πάλιν μόναχος κατέλεξεν ἀληθῶς;
οὕτω ζεὺς αὐτῷ τε ἐπιπροέηκε μάλ' ἀνδρὶ
ἀγγελίην καλήν, ἅμα ἡγέμον' ἐσθλὸν ὀρέξας
ἄλλα τε καὶ ἔργον τοιοῦτον ἐνοέουσι
ΛΟΥΘΗΡΟΥ, ἃ ζεὺς ὡς ὀργάνῳ ἐξετέλεσσε
Τῷ ξὺν τοιούτῳ ἰόντε μετοιχομένη φῶς
ἄπλερον ὡς μῦθοι πάντεσσιν ἔδωκε: τὸ θαῦμα
οὐ μόνον ἀνθρώποισι δοκήσει δὲ, ἀλλ' ἐσσεῖται.
Μνῆσε πνεῦμ' ἅγιον, καὶ ἀτρεκέως κατέλεξε
Παῦλος ἅπανθ' ὑμῷ περὶ Ἀντιχριστῷ ὀλέθρου
ἔκ τε θεοῦ ναλῷ καὶ ἀθανάτοιο μεγίστῳ
ἐν παλαχῆς καῷ κατὰ τοὺς κλισμοὺς τε θρονοὺς τε
ἑζομένου μάλα, ὥστε θεῷ εὔχεσθαι ἑαυτῷ
ὄψ' ἐθέλοντι, κράτος γὰρ τοῦ οἵῃ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀντίχριστος δὲ, Ω θαλεροί, ἦην ῥωμαῖος,
Κλῦθι μευ ἀντιλέγων θεῷ ὑψιμέδοντι ὁ μύστης.
Κεῖνος ἔστι γὰρ κερδαλέος, πρῶτός τε, κάκιστος
ἀτρεκέως ΚΥΚΛΩΨ, καὶ ἐπίκλοπος, ὅς γε παρέλθοι
μηδεὶς ἀνθρώπων, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε,
ἦρχε πατὴρ ἔμμεναι γὰρ ἄρης ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εὐρὺν δὲ ἵστοισι χρυσοῖσι τὸν οὐρανὸν αὖτις
οὐ μόνον ἐξαγοράζέμεναι δόξας πάντ[illegible] κακίστοις:
ἀλλὰ μάλ' ὡς γαιήοχος ἠδὲ καταχθόνιος ζεὺς
πάντεσσι κρονίων ἐν ταῖς ῥαίησιν ἀνάσσειν.

Nota Antichristi ex 2. ad The. 2.

ὡς

ὡς ποτὶ ἠὲ θρόνους ἀρχόντων ἀμφοτέροισιν
οἷος λακτίζων χαλκήρεϊ δουρὶ τινάξῃ.
Ἢ παρὰ μάζον ἀποπτύσειε ἰὸν βασιλῆας
Σμερδαλέα βλήσῃ ἰάχοντα δ' ἀκάχημενον, εἶπε
ἐς θρόνον ἑζόμενος μύστης ὑπὸ λῖτα πετάσσας
Δαμνήσῃ, ὢ δαιδάλεον τε καλόν τε κάκιστον
Ἀμφοτέροις ὑπὸ καὶ θρήνυς ποσὶν ἔμμεναι ἀρχὸν
ἠδὲ κακοῖο ποδῶν, ὑπένερθε λαβεῖν δὲ κονίην:

Contradicentes Antichristo oppressi.

Καίπερ χωόμενοι ἐκθῶνται τοι χόλον αἰὲν
Θυμῷ τῷ μεγάλῳ μεγαλήτορες, οἵτε μάχεσθαι
ἥρωες ποσσὶ δάωνι, κρατερόν δὲ οἴω
Ἀντίχριστον ὅμως πάντες πάθον ἄλγεα θυμῷ.
Ἄνδρας γὰρ κτείνας κακὸς ἤχθετο πᾶσι θεοῖσιν
ἠὲ θεοῖο φαεσφόρου, ἠὲ μεγίστου ὁ μύστης
Πυρὸς δὲ ἀντιπάτων ἀλέγεινα τε κύματ' ἔπειρε,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, πολέμοιο μάλ' ὀξεῖ χαλκῷ.
Ἐς γαίας ἵκεται τοιοῦτον οἷα ληϊστὴρ
Ξὺν ταῖς ποσὶ κακός δ' ἀνέμοισιν, ὑπεὶρ ἅλα πάντας
Κερδάλεος τάχα ἀλλοδαποῖσι φέρων τι ἑοῖσι.

Non aliter ac pirates Romanus ponti fese.

Τόσσας μὲν διέπερσε πόλεις καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
(Ὡς φάτο) πολλοὺς, ἑζόμενος δ' ἠμέλγεν ὄϊς τε,
Ὡς ἀργειφόντης ὀλοός γ' ᾧ οὐδὲ νόημα
οὔτε μάλ' ἀρ φρεσὶν ἐστὶ ἐναισίμῳ, ἀλλὰ κάκιστος.
Ψυχὰς παρθέμενος θνητῶν φθεγγόν τε βαρύν τε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ἐπιχθόνιον λυτρώσεος ἦμαρ
Ἐκλεκτοῖς μακάρων μακάροισι σπεῦσεν Ὀλύμπου
ὄψ ἀπὸ θεσπεσίοιο: καλῶν εὐχῆσιν ὅλως τε
ἤθελον ὑψιμέδων οὔτε Ζεὺς μητιάεσθαι,
ἠδ' ὀλέκειν αὐτοῦ ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων
Νηλεῖ τῷ θυμῷ τε πόλεις, αὐτόν τε πέλωρον.
Τίπτε μέγας μάλα σπερχομένοισι Ζεὺς μὲν ἐλεύσας,
Ναῷ δῶκε φίλον δώρημ' ἐλθεῖν ἐλεεινῷ,

Τοσσον

τότσοι δ᾽ ἠλίβατον χριςοῦ ἐπέθηκεν Ἰησοῦ
ἀνέρα τῷ ναῷ ἁγίῳ ΛΟΥΘΗΡΟΝ, ὃν ἄνδρα
ἤγειρε παντοίως λαοῖσι δ᾽ ἔδωκ᾽ ἥρωα
λαΐνου ὅς κε δύνατο ἄμαξαι ἀπ᾽ οὔδεος ἐσθλαὶ
μὴ ὀχλίζεσθαι παντοίως τετράπλεί τε.

Lutherus excitatur reformator.

Θάρσος ἐπεὶ μὲν ἐνὶ φρεσὶ θῆκε μόνῳ ἀγαπητοῖς
Ἐκ θέος εἰσοῦθις γνῶν δ᾽ ἔλε δημαποεύτων
στῆ ἀντιαχόμενος μισοῦ ἐς γαῖαν ἱκάνων
Ρωμαΐων δ᾽ ὀρεσίτροφες οὔποτε ἀλκῇ πεποιθώς.
ὥς τε λέων ὕλης πόρθους κλάσε δῖος ὁ ἀνὴρ
ἐκ πυκινῆς πολλοὺς Λούθηρος χειρὶ παχείῃ
Μύθῳ τῷ ἁγίῳ ὃν ἐγὼ τὴν χεῖρα οἴω,
Φοίνικος ὡς μὲν ἀνερχόμενον μόλις ἔρνος ὁρᾶται
τέσσα τι λῇ καλὸς περὶ κῆρι μακάρτατος, αὐτὼ
τοῖς πανυστῖσι χρόνοις μάλα ἀνδρῶν ἔξοχον ἄλλων
ἀνέρα ὡς θῆψαν πάντες βροτοί, ὥς γ᾽ ἀγάωνται.
Τῶν ἀπὸ ποιητῶν πολλῶν κλέος αἴρεται αἰὲν
Ἐθνῶν Ἡρακλῆς ἥρως νίκην δὲ ἀληθῶς
Καλλίστην δ᾽ ἀγαθὴν, κρατερὴν μάλα δεῖπε διδοῦς,
Αμφίβασιν πρότεροι προτέρων περὶ τῶν ἀνθρώπων
Ὅς γε ὅπου ἐξ οἴης σὺν νηυσὶ ἐξαλάπαξεν
Ἰλίου, ἠδὲ πόλιν χήρωσ᾽ ἄνδρεσσιν ἀγυιάς

Hercules Troiæ expugnator celebratur ab Homero Iliad. 5.

πανυστέροισιν ὅταν γε ἀπώλεσεν ἀφραδίῃσιν
ἀνδρῶν τῶν κρατερῶν καὶ ἀχαιῶν Ἴλιον ἱρὴν
ὕδρον δεῖπε κακὸν δ᾽ ὑπὲρ ὕδατος δεινὸν ὁρᾶμα

Hydræ tractator Hercules.

ἔκτανε δικάφαλον δ᾽ Ἡρακλῆς τρικέφαλόν τε
Δεῦθ᾽ ἑκατογκέφαλον δ᾽ ὀρθὸν μὲν ἔχοντα τράχηλον
Ἀμφοτέροις ἥρως λίμνης διάνιξε βαθός τε
Δεισίλεον στονόεις μάλα κεν δολόεις δακέθυμον,
τὴν δὲ βίην, σύ δε εἰπὲ ἐμοὶ, ΛΟΥΘΗΡΟΝ ἄριστον
Ἡρακληείην ποιῆσαι θυμολέοντα;
ἐκ ποτὲ Ρωμαίους ἁγίῳ ἠνίπαπε μύθῳ,

Lutherus Herculi similis.

ἔνθαδε κακθίνοισιν ἔφη τὴν κῆρα μελαίνην
καὶ φόνον, ὄφρα νόθος γε πύλας αἴδαο ὑπ' αὐτῷ
Δαμνηθεὶς τάχα ἀτρεκέως ἀναΐξαι ὁ μύστης
αἶψα δράκων ἴαχεν· πώγης δὲ πέσ' αὐτὸ κάκιστος.
πάρδαλις. ἠυγένειος ἄρης ἐνέροισιν ἀνάσσων,
Δεῦτ' ἀΐδης πάντεσσι διὰ βραχέων τε μέγα σῦς.
Εἰπέ μοι οὐχὶ βίβλον μεγαλήτορος αἰὲν ἀείδει
Σάμψωνος, εἶτα σθένος σεπτὸν γραφὴ αἰδοίοιο
βίβλου, ὅταν πόλεος γάζας τούτου ἱερῆ ἴς
τοῖς νώτοισι πυλῶν τάχα βάστασε ὑψορόφων γε
φόρτον ὑπὲρ κορυφὴν μὲν ὄρους ἀκροῖο ἀεχθρῶν;
Ἀλλ' οἰόντι ἐπιπειθεῖος ΛΟΥΘΗΡΩ ἀληθῶς
Σάμψονι αὐτοῦ δοθέν γ' ὅτε βάστασε ἐς κορυφὴν τοῦ
ἤτοι καὶ μέγαρον μεγάλου δὲ ὑπερτάτου αἰπὺν
λευκοῦ ὄρους, ΡΩΜΗΝ δὲ ἐκεῖ κατέθηκε χαμᾶζε
Δειροτομεῖν τε θέλησε λιλαιέο τὴν πολυφήμην.
ἀλλ' ἐρέεις τίς δῶκε μόνος καὶ θάρσος, ἵν' αὐτὸς
ἔκδηλος βάλλοιτο καλὸς μετὰ πᾶσι μέγιστος.
τοὺς ἄρα συλεύοιτο μάλα κλέος ἠδὲ ἄεθλον;
μηδεὶς ἀνθρώπων ἀρχόντων, μὴ μεγαθύμων
μηδὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, μηδὲ Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ μένος στῆθος ΛΟΥΘΗΡΩ κῦδος ὄρεξη,
φράζομαι ὑψιμέδων μεγαλήτωρ, ἠδὲ πατὴρ Ζεύς.
τοῖσι δὲ τόσσοι μέγας μεγάλα ξὺν τεύχεσι πρᾶξε;
μὴ ἐρέοις τεύχει μηδέ, πολέμοιο μὴ ἔγχει
τῷ συνεργῷ, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἀπ' αὐτῷ ἀρίστῳ
ἄγελα πάντα βάλον δ' ὅπου αὐτοῦ ἔσαν πτερόεντα
τεύχεα, εἶτα κόρυς δ' ἀσπὶς πέρα τοῦ καλάμοιο
μὴ κενά, ἀλλ' ἄληκτα, σχέτλια, ἔξοχ' ἀρίστων.
Δεῖξε γὰρ ἐκ καλάμου οἱ ὀπωρινῷ μάλα ἀστὴρ
οὐρανοῦ ἐνδήλῳ ἐναλίγκιος, ἀκάματον πῦρ
ὥστε μάλιστα φάνη λαμπρὸν καλοῦ, ὠκεανοῖο

Samson ambas civitatis Gazae fores portat ad verticem mortis. Iud. 16. Luther verè Samson.

αἶψ

Αἶψα λελυμένον οἷον ἐοῖ καθαρόν δ' ἀπὸ ὤμων
Δαίει ἀριστερῦ, ἠδὲ ἀπὸ κρατὸς τε φρενός τε
Δαίδαλος ὅστε θεῶν ἐκθέσφατα οἶδη ἀρίστως.
καὶ ὅτε οἶδε ἅπαν δ' ἔασεν μὴ πάντοθεν αὐτὴν
τρεῖσθαι: Ἀλλὰ βίην ἢ ταρβήσας μεγάθυμον
Σπεῦσ' ἀρετῇσι συνίσασθαι τάχα οὐρανιώνοις
Δῶτα, δ' ὅμως εἶδαρ πάντεσσι φαγεῖν ἐθελοῦσιν
Αμβρόσιον, πιεῖν δ' ἵνα δώματ' ὀλύμπι' ἔχουσιν,
ὡς γὰρ ἔγωγε μίαν νῦν φράζω ἥτι ἀρίστων
Τῶν ἀρετῶν καὶ δεύτεραν ἐκ μερεός τε μεγίστων:
οὐχὶ δε καὶ κρατέρως τίνα μύθῳ ἀμείβεται ἥρως
ἐσθλὸς, ὅταν μὲν ἐρεῖ ἐνὶ τοῖς ἀρχαιρεσίοισι *Lutherus magnanimus.*
Ῥωμαῖος πρεσβεὺς, ὅπου αὐτός δ' αἶψα μέμνησο
Φύξηλις μόναχος; δ' ὑπὸ οὐρανῷ εἶπε μέμνησω.
οὐχὶ μάλ' ἥρωος μῦθος δ' ἦεν τε βέβαιος
λουθήριο δοθεὶς Σπαλατίνῳ, ὅτι πολίν γε *Spalatino respondet de ingressu suo VVormaltam.*
Βορματίην δὲ καλῶ, θέλη εἰσέλθειν, εἰ ὅσσα
χίλιοι ἐχθίστων μέλλουσιν ἔωσι κακίστων
Δαίμονες ἔχθιστοι καλοῖσιν, ἐμοί δε κάκιστοι
χίλια τοιούτων καὶ τὰ τρισχίλια πλήθει.
Μείζονα μὴ ἐρέω, ἀρετῶν ἐγὼ εὔχομαι εἶναι
πλεῖστα, μέγιστ', ἀγαθῶν ἔργων ἐρέω δὲ κύδησα: *Lutherus benè meritus.*
τρεσσοῖ ἀπ' εὖ ἔρξας ἱεράρχαις πῶς ΛΟΥΘΗΡΟΣ
στήσῃ, καὶ κόλπῳ κηώδει ἠδὲ χαρίῃ
Δέξηται ὁσίως ἐν κόσμῳ ἐπίσταται εὑρεῖ. *I. De Repub.*
οὐχὶ ἐπισταμένως ὡς δαίμων ἔχ' ὀλιγώρως
Τοὺς πολιτευομένους ἀρχῶν τε συνέδρια πάντα
Αντίχριστος; ἐπιδεξάμενος δὶ' τῆλε γραφαῖς τε:
Ταῦτα, βίην ἀγαθὸν ποίησε σὲ ἶφι αἰάσσειν
Πράξῃ δ' ὥσ' ἱεροῖς ἐνὶ τοῖς ναοῖσιν ὁ ἥρως *II. De ministris Ecclesiæ.*
εἶπ' ἄγε τίς γε βροτῶν δύναται μοι ἐξαγορεύειν
τὴν περὶ μὴ γαμέειν μάλ' ἐφετμὴν ἦρε κακίστου

Ἀντιχρίστου, ἐπεὶ ἱερεῦσιν αὖ δῶκε γυναῖκας.
ἠδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειῶν ἐνὶ χριστῷ
καὶ ὅταν ἄλλα διδασκόντων ἄλλοισιν ἰόντες
ἦσαν, ἔη πνεύμων δὲ κατὰ κρατερὴν δ' ὑσμίνην
Τὸν δ' αὖ ἠὲ καλῷ κακῷ ἢ ἠνίπαπε μύθῳ
Ἀμφίβασιν θ' ἥρως Τρώων ὡς δῶκ' ἀγερώχων
τὴν κρατερὰν μὲν ἔρυντι καλῶν, ὅτε κάρτερός ἐστι
καὶ πάντεσσι φάος κήρυξατο ἠελίοιο
Τοῦ χριστοῦ εὐαγγέλιον δ' ὡς ἥλιον ἴρην.

II. Συγκοίτους παλλακῆς διὰ δὲ στήθεσσιν ἔλασσε
De œconomia. Ποίνους ἐκβαίνειν ἐρέμων ναούς τε κέλευσεν
ἠὸς ὀλέθρου ἅμ', ἐξαπίνης φίλα πάντα λιπέσθαι·
Τῶνγε γάμους στυγερὸς σκότος εἵλετο αἰδοίους τε.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἐκ λουθήρῳ καὶ ἐπήλυθεν ἠώς·
Ἄλλοθεν οὐτιδάνους τότε αἰδοίους τε δίδαξε
Πᾶσι γάμους ἔμεναι, κοσμεῖν χριστόν τε ἅπαντας.
εἶπ' ἀγέ μοι σαφέως, οἷον τι πρᾶγμα δοκῇ σοι.
Σύμφυτον, ὦ θαλερὸν ὅταν ἑρμηνεύεται ἱρὸν
ἡμετέροις βίβλον δ' ἐπιχωρίῳ ὥς τε ἔχωμεν
ἐν γλώσσῃ. Δῶρον μηδεὶς, καλὸν ἐξαγορεύσει,
καίπερ δὴ ἑρμηνευέμεναι καὶ ἄλλοι ἐποίουν·
Ἔμπης ἠδὲ μέγας τοιοῦτον θυμὸς ἀνῆκεν,
Lutherus in interpretando sacro codice, auriga & currus Israël. ὡς καὶ ἀτρεκέως ὁ μέγιστος δὴ ὄφρα καλοῖτο
ἡγήτωρ κληθῇ καὶ ἅμαξα τοῦ Ἰσραῆλος.
Αὖτις δεύτερον πέπον καὶ ἰδέσθε ἓν ἔξοχον ἔργων
ἴσην τήνγε γραφὴν ἐπέεσσι ἐρεῖσθαι ὅλην τε
Παντοτέροισι, καὶ εἰς κεφάλαια βραχεῖς' ἀθροίζειν
ὥς τε κατήχησιν, σὺ ἔειπε μοι, οὐχὶ δὲ ἴσου;
Ω θαλερὸν τοῖον μάλα ἔμμεναι ἦτε οἴω
Ἀνέρα Λούθηρον περὶ τὴν φρένα, τῷ καὶ αὐτὸν
Ἀνέρα ὠνόμασαν μεγαλήτορα καὶ χαρίεντα.
Συλλάβδην ἥρως ἡρώων ἄτρομος, ὅσγε

ἀνδράσι

ἀνδράσι δυσμενέεσσι θέτο κράτεος περὶ πάτρης
Πόνον καὶ δῆριν μαρνήσας νώλεμες αἰεί.
ὥς τε γὰρ εἴδωλον μὲν ἐπισπᾶν μάρσιμον ἦμαρ *Monſtrũ illud Ro-*
Δάγου ἐλευσομένης θήκης ποίησε τοῦ ἀρθμοῦ. *manum ſi-*
οὕτω ΛΟΥΘΗΡΟΣ δ' ὀξὺ ξίφος ὥς τε Ἀχιλλεὺς *cut Idolum*
Μῦθον ἐρυσσάμενος δῖον καλόν τε μέγαν τε *Dagoni de-*
ἄλλοτε ΡΩΜΑΙΟΝ δ' ἱερῆα παρ' αὐχένα τύψε *uaſtatur.*
εὐρυρέεθρον, ὅταν μάλα χεῖρα πέθασε πέλωρος
ἐζόμενος πρήνης μύσης ἄρα, ὥς τε κέηται
Γαίῃ ἐπὶ πλευρῆς γε ταθεὶς τάχα, εἶτα δαμασθεὶς
ἤτοι οὐρανίῳ δαίμων τυφθείς τε κεραυνῷ
οὐδὲ μόνον ῥώμην κεραΐζεσθαι Βαβυλῶνα,
Πόλιν αὐτὸ δ' ἥρως γε δία μεγάθυμον Ἀθήνην
Κῆρα φέρων ταύτῃ φόνον, ἠδὲ περίκλυτος ἀνὴρ
Τοῖς προτέροισι δοθέντα καλοῖς τεκέεσσιν ἀμύνων
ἄρρενον, ἠδὲ πόνον καὶ ὀϊζὺν νηλεὲς ἦμαρ· *Caroloſta-*
ἀλλὰ χαριζόμενος δ' ἤτοι πάντεσσι βροτοῖσι *diũ incre-*
ὤρορ' ἀνιδέμεναι ΚΑΡΟΛΟ ΣΤΑΔΙΟΙΟ ἀοιδὸς *pat Luthe-*
τὴν κακότητα κακοῦ πολέμους ἐπὶ τοῖς ναοῖσι *rus.*
Λευκοπερειο ὄρους οὐ τοῖς ἁγίοισι μάχεσθαι
ἤθελε σελλίζων μάλ' ὑπερφίαλος κατὰ δῆμον,
ὦ πόποι, ἡ πολυάρητος τότε εὐξαμένοισιν
ἤλυθεν οὐρανόθεν καταβὰς, ὡς Ζεὺς καὶ εὗρεν
Ναοῦ ἀποθρώσκονθ' ὁσίῃ καὶ ἄβρομον εἶναι
Τὸν ΚΑΡΟΛΟΣΤΑΔΙΟΝ δυσπέμφελον, ὧδε μέμηλε
Μήποτε εἰρήνῃ ὁσίῃ, περικάλλεα ναὸν
εἰκόνας ἐκπέρθειν δ' ἀστῶν τάχα νήλεϊ χαλκῷ
καλῶν, ὡς τοῦτον πρόθεν ἴδεν, ἤρξατο αὐτὴν
Κερτομίοις ἔπεσιν κακὰ κερδαίνοντ' ἐκβάλλειν
ἠδὲ μέγα φρονέων οὕτω τε μαχούμενος ὀξεῖ
Θεοῦ μύθῳ ἱερῷ, πληγῇ τε δαμῆσε βδέλυγμα
Εἰς ἁγίῳ ἑστὸς τόπῳ, εἶτα τιθεὶς θαλεροῖο

Τοῦ ναοῦ πρῶτον, τάχα δεύτερον, ἠδὲ κακοῦργον,
Ἀρχονόμων ἔπι τῷ εὐαγγελίῳ τε κάκιστος
Πόλεμος, οὐλόμενοι ὃν μάντιες εἶπε μάοντο.
Τοιούτων ἀνέμων ἥρως τότε ἶφι ἀπείλων
Κύμασιν, ἠδὲ κακοῖσι κακοὺς ἠνίπαπε μύθῳ

Aliis etiã hæriticis Lutherus se opponit.

Τοὺς ἑτέρους χαλεπῷ. τὸ γράμμα οἷον ἄριστον
ὡς δ' ἄνεμοι τάχα παύσαντο, θνητοί γε νοεῖτε
ἄλλο καὶ ἄλλο κακὸν τριτόν τε τέταρτον ἔπεσθαι.
Ζυγγλιακῶν ἀνέμους Στεγκφελδιανῶν τε θυέλλαν

Munzero contrariatur.

ἀντιόμενα κῦμα, στῆθος τάχα Μυντζήροιο
ὥς τε φιλοψεύστους μαστεύτου δ' οὐλομένοιο
οἷσι φόβον πάντες θνητοὶ μάλα ἀχνύμενοι κῦρ
αὐτὰρ παντοίων περὶ νῆ' ἀγίας τε θυελλῶν
Παῦσε καὶ ἀγρυπνοῦσα διάχισεν ἴς ΛΟΥΘΗΡΟΥ
Κῆδος σμερδάλεον τάχα δ' ἴσια πάντα, κακίσαν.
Ὦ πόποι ἐξαυδᾶν τάδε κινδυνεύματα πάντα
Τίς θνητῶν δύναται, ἢ τίς πόθεν ἐξαγορεύειν
ἔργα, ὅτ' ἐν πολλοῖς πάθε τοῖς πολιτεύμασιν αἰεί
οἴνοπι καὶ πόντῳ, ἠδ' ἐν ψεύστησιν ἀδελφοῖς,
ἐχθρῶν ἐν τε μέσῳ ἅμα πολλῶν, ἐν κρυόεντι.
Τῷ ῥίγει, κείνῳ δ' ἔγκειται ἔνθα καὶ ἔνθα
ἄλλοθεν ὅσσα πόνων καθεκάστου, νῦν μὴ εἴπω,
Τόσσ' ἄρα ΛΟΥΘΗΡΟΣ λαοῖσι τετιμένος ἥρως
αἰδοῖος τε ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς ἥρως.
Ἀτρεκέως ἴδομεν δ' οὔπω βροτὸν ὀφθαλμοῖσι,
Τοιοῦτον πρότεροι μεγάθυμον ἴδοντο δ' ἑαυτοῖς
ὀφθαλμοῖς οὔτ' ἄνερα, μηδ' εἴσουσι καθεξῆς,
οὐ γὰρ τοιοῦτος τότ' ἔσεται, ποῦ τε δ' ἀκούων,
Σοί, ὅτις εἶ, μιμνέτω αὐτοῦ, νέος, ἠὲ γεραιός,
Παρθένος, ἠὲ γυνὴ μύθων ἐμπάζετο κείνων.
Ὦ πόποι ἡμῖν αἰεὶ δάκρυνται πᾶσι τὰ ὄσσε
μνησαμένοισι πάλιν τοῦ ΛΟΥΘΗΡΟΙΟ μεγίστου.

καὶ

καὶ μὴν ΛΟΥΘΗΡΟΣ τέλεσε ζῶος ταῦτα ἅπαντα,
ὡς καὶ ῥωμαίοις θάνατον θνηθέντα ἔσεσθαι.
Τίς δ' εἴπῃ, βλέπομεν γὰρ πάντες ἔπαυλιν ἔρημον
Ἔμμεναι ἀτρεκέως, αὐτοῦ παραλῆψαι ἀρ' ἄλλων
ἀνέρα τὴν κλειτὴν τάξιν, Δαβὶδ ὡς περὶ Ἰούδα
εἶπ', ἴδομεν δὲ ζῶος πλεῖσθ' ὡς καὶ. καλὰ λίποιτο
οὕτω καὶ πιστοὺς διδαχῆς μάλα μάρτυρας αὐτοῦ
Θάη ὅμως ἔμμεναι ἄνδρας κεδνούς τε συνεργοὺς
Κείνους ἐσχότας ξὺν τούτῳ ἶφι μάχεσθαι
αἰεὶ ὤτρυνε στῆθος μεγάθυμον ἀμύνειν
Ῥήματα ἐχθρὰ διδοὺς μυθωτῶν, ὡς προτέρων γὰρ
Μηδὲ διδαξάντων θνητῶν νῦν μνήσομαι ἀνδρῶν.
οἵτε πάρος πολεμοῦς τε κατὰ κρατερὰς δ' ὑσμίνας
ζαχρηεῖς τέλεθον μύθῳ ῥήξαντες, ὦ ἐσθλὸν
ἡμετέροις νείκεσι νίκην τε πιφαύσκω ἀρίστην.
ἐν φρεσὶ ὦ θαλεροί γε κακόζηλον θῆθ' ἕκαστος
καὶ νέμεσιν, δὴ γὰρ μεθέπω μηστώρας αὐτῆς.
Εἶπέ μοι οὐχὶ χρόνων περὶ τινων ἀγαθῷ ξύν, δ' ἴση
Μηλυγῷ Πολυκάρπος ἀνὴρ ὡς ἀνδρὶ ἐν ἀκμῇ,
ἀμφὶ δὲ ἀμφότεροι Καλυίνους ὥς τε φάλαγγες
ἵσαντο κρατεροί, ἃς οὐδ' ὀνόσαιτο μετελθὼν
Ἄρης, οὔτε Ἀθηναίη λαοσσόος, οὔτε
Αἴας ὁ κρατερὸς, | κρατεροὶ μάλα ἀμφότεροι γε
στῆθος δ' ἠδὲ βίην ὑπερηνορέοντες ἔμιμνον
καλύινοι καλοὶ κρινθέντες δὲ, ἠδὲ βέβαιοι
μῦθον φράζοντες μύθοις; δόρυ δουρὶ σακός τε
ἠὲ σάκει δίον περιθελύμενῳ ἐν οἴπι τάχιστα
Διηφερός τε μέγα φρονέων ἐβεβήκει ὁ ἥρως
Ὄυιννιος, ὁ περίοθεν κλυσίοις δ' ἔχεν ἔγχεος ἴρου
Κοῦφα ποσὶ περιβιβὰς, τελεσάς δε μέγιστα ὁ ἀνήρ.
ὡς γὰρ δὴ πυκινῆς ἐσέκυρσε φάλαγξι ὁ ἐσθλὸς
Στῆ κρατέρως μῦθον χρείσοιο ἔρειδε ἀνὴρ ὡς

ὑψιμέδοντ' ἀνέρ' ὡς ἄσπις μάλα δ' ἀσπίδα, ἐχθρὸν
ὄφρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν αἰθυσσοίντο.
ὥστε καὶ ὁ σθενεῖ μεγάλῳ ἔχθιστα γεγράφαισι
αἴσυλα ἔργ' ἐχθρῶν, ἀπάτην, κακότητα κακίστων.
Μηδὲ μόνον μύθῳ βάλε τὴν κακότητα φαεινῷ
πρόσθεν, ἀκοντίζεν νῦν δ' ἥρως ὁρμηθέντων
ξὺν μύθῳ τε γραφῆς ξὺν δ' αἰδοίοισι συνέργοις.
οὐχὶ τριάσσουσι τρίτοι ἱστάντες ἐν ἀκμῇ
Βαστάζουσι νόθον ΡΩΜΑΙΩΝ, καὶ κατὰ λαὸν
Κάρτος ἀφαρπάξαι ἀντιχριστοῖο μεγίστου
ὁρμῶνται κόρυθ' ἥρωες κροταφοῖς ἀραρυῖαι.
ὦ νέοι οὐ ἐρέω ἐπέεσσι, διδῷ διδαχή δε
ἠδὲ διδασκαλίη κῦδος πάντεσσι κλέος τε
Ἀντίχριστε ἰδοὺ μάλα ὃς Βαβυλῶνα δ' ἐνοικεῖς
ΛΟΥΘΗΡΟΝ σέο θεν βασιλείαι, Στέμμα τε βλάψαι
Ἐν βίῳ, ἠδ' ἔμμεναι θάνατον θνηθέντα, Συνέργων
Φημὶ ἄχος μετόπισθ', αὐτῷ τοι καὶ ἱερὴ ἴς
Ἔσσαι αἰδοίων ἀνέρων μεγάλων, μεγαθύμων.
οἱ γὰρ ἀείδουσι θνητοῖς καλὰ, ἤτε θεοῖσι:
Μὴ παύσονται ἔτι πόλεμον Βαβυλῶνι μάχεσθαι.
ἔτλι ὅμως τέλισαι γε πλεῖστα πάροιθεν ὁμίλους
οἴομαι, τοῖς δὲ θεοὶ δοῖεν τίσιν, φρεσὶ ἑαυτοῖς
ὅσσα μενοινᾶσι στῆθος σθένος ἔνγε, μένος τε.
Precatio.
ΧΡΙΣΤΕ Ζεῦ μεγάλῳ ἐς ὀλύμπῳ ἐμβασιλεύεις,
ἠδὲ μέδεις βασιλεὺς κρατερὸς χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Πῶς πάτερ αὖ καὶ ὑπέρ σε θεὸν μόνον ἐρύσασθαι,
Σοῖο δύνησονται ναὸν, λαόν τε κράτιστον
Παυρότερον δ'; ὡς δὴ ἴδομεν σθένει ἀνέρας ἄλλους
Κάρτεϊ τε σφετέρῳ πλήθεΐ τε πεποιθότας εὐρεῖ
Ἐχθροὺς τύπτε μέσην κατὰ γαστέρα, τύπτε δὲ γαστρὸς
Συμμύστας τάχα σὺν μύσταις καὶ ἔργνυθι ῥώμην
τὴν κακίαν μεγάλην: σὺ δ' ΙΗΣΟΥ φείδεο λαῶν

Σῶν

Σῶν μεγάρων τε νέους τε γεραιοὺς τῆς Βαβυλῶνος
Ἐξιέναι καλοὺς, πατέρας, μητέρας τε κέλευσεν
Πατρίδος ἐκ γαίας, ὤχρισε ὑπόδρα ἰδόντα
Τυρκῶν ἄμυνε, ὀρεσάμενοι καὶ ἄμμες ἔπαθεν
Σοὶ καλὸν, ἠὲ ἔπος, κῦδος τε ἀείσομεν αἰέν.

ΤΕΛΟΣ.

Vg. 5307 Oh

M. C.

X2207076

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0019-9

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0020-1

PARENTATIO

HONOREM MA-

ILLIUS VIRI. D. D. MARTI-

LUTHERI PURIORIS DO-

ctrinæ restauratoris

LISSIMIS ET PRUDEN-

MIS VIRIS, DOMINIS CONSU-

us Reipub. VVeissenburgensis, Dominis

ac Mæcenatibus suis

Nec non

RENDIS ET DOCTIS-

VIRIS ECCLESIAE EIUS-

istris vigilantissimis, Scholæq; Rectori fide-

Dominis itidem & Præceptoribus suis mul-

endis &c: dedicata & scripta, recitata etiam

blicè in Inclytâ VVitebergensium Aca-

demiâ, die Matthiæ, qui est octa-

vus à Concordia.

à

OHANNE MAIERO

VVeissenburgensi Norico.

VVITEBERGAE

Ex Officina Cratoniana. Anno 1596.

Vg 5307

BIBLIOTHECA PONICKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HALLE (SAALE)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-256003-p0021-7